

บทที่ 5

ปัญหาของธุรกิจเครดิตฟองซีเอร์ในประเทศไทย

แม้ว่าบริษัทเครดิตฟองซีเอร์จะเกิดขึ้นในประเทศไทยมานานแล้วก็ตาม แต่อาจกล่าวได้ว่าในระยะแรก ๆ นั้น แทบไม่มีการพัฒนาเลย ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้สึกและความเข้าใจของประชาชนทั่วไปคิดว่า เครดิตฟองซีเอร์เป็นของใหม่สำหรับประเทศไทย ประชาชนทั่วไปยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของธุรกิจประเภทนี้ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ก็ไม่กว้างขวางนัก เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนมากทำกิจการเครดิตฟองซีเอร์ในรูปของการจัดสรรบ้านและที่ดินมากกว่าทำในรูปของการเป็นสถาบันการเงิน ความเข้าใจของประชาชนทั่วไปที่มีต่อบริษัทเครดิตฟองซีเอร์ที่เป็นอยู่ในระยะแรก ๆ นั้นจะเข้าใจว่าบริษัทเหล่านี้เป็นบริษัทจัดสรรบ้านและที่ดินมากกว่าจะเข้าใจว่าเป็นสถาบันการเงินที่ระดมทุนจากประชาชนและปล่อยเงินนั้นออกให้กู้ยืมเอง เพื่อที่อยู่อาศัยและการอื่น

2. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลในเรื่องของภาษี กล่าวคือ ปฏิบัติการทางภาษีของเงินได้ที่เกิดจากการให้กู้ยืมที่สลับกับบริษัทเงินทุนและธนาคาร คือ ต้องเสียภาษีในอัตราสูงสุด ในระบบเศรษฐกิจที่เสรีและมีการแข่งขันอย่างประเทศไทย คนทั่วไปมักจะนำเงินออมของตนไปฝากไว้กับสถาบันการเงินที่ให้อัตราผลตอบแทนสุทธิที่สูงที่สุด ดังนั้นถึงแม้ว่าได้มีการแก้ปัญหาค่าการกู้ยืมเงิน โดยให้กู้ยืมเงินได้จากประชาชนก็ตาม เป็นที่คาดหมายได้อย่างแน่นอนว่าประชาชนจะไม่นิยม นอกจากบริษัทเครดิตฟองซีเอร์จะได้อัตราดอกเบี้ยที่สูงมากเพื่อชดเชยการเสียเปรียบทางด้านปฏิบัติการทางภาษีเงินได้ นอกจากนี้ที่ประชาชนไม่นิยมอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีเงินได้ซึ่งยุ่งยากกว่าของบริษัทเงินทุน คือ ต้องนำไปรวมกับรายได้อื่นของตนเพื่อเสียภาษี ส่วนของบริษัทเงินทุนนั้นหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราเดียวเท่านั้น ซึ่งสะดวกแก่ผู้มีเงินออมไปลงทุน¹ (ขณะที่ ปว.58 มีผลบังคับใช้)

¹ มนัส สิริระพันธุ์, "ระบบการเงินเพื่อการเคหะ" เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาเศรษฐกิจ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2519-2520 หน้า 59 .

3. ข้อบกพร่องทางราชการ ที่ไม่ได้ทำความเข้าใจกับผู้ได้รับอนุญาตประกอบเครดิตฟองซีเออร์ ให้ดีเสียก่อน ว่าค่าเงินกิจการจัดสรรที่ดินและหรือที่อยู่อาศัยไม่ได้ เพราะประกาศกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องก็ได้เขียนไว้ชัดเจนพอควร ยังปรากฏว่ามีบริษัท เครดิตฟองซีเออร์ประกอบธุรกิจจัดสรรด้วย เมื่อบริษัทสามารถระดมเงินทุนจากประชาชนได้ เช่นเดียวกันกับสถาบันการเงินอื่นแล้ว และเมื่อประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับกิจการเครดิตฟองซีเออร์มากขึ้นก็จะทราบว่าบริษัทนำเงินของตนไปทำธุรกิจที่เสี่ยง และอาจจะไม่นำเงินออมมาลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทอีกต่อไป

ในปัจจุบันอุปสรรคทั้ง 3 ข้อดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดย มีการออกพระราชบัญญัติควบคุมเครดิตฟองซีเออร์เมื่อปี 2522 ให้มีผลบังคับใช้แทนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ซึ่งมีความบกพร่องและไม่รัดกุมพอ สภาพของเครดิตฟองซีเออร์ในปัจจุบันมีฐานะเป็นสถาบันการเงินอย่างเต็มตัว และพอจะสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นในการประกอบธุรกิจเครดิตฟองซีเออร์ได้ดังนี้คือ

1. ปัญหาแหล่งเงินทุนและ/หรือปัญหาการระดมทุน
2. ปัญหาด้านกฎหมาย
3. ปัญหาในการประกอบการ

1. ปัญหาแหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนมีความสำคัญต่อสถาบันการเงินอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเงินทุนที่สถาบันการเงินระดมได้จากแหล่งต่าง ๆ จะนำมาเป็นปัจจัยอันก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินนั้น เงินที่ได้จากการระดมของประชาชนทั่วไปก็ดี หรือจากแหล่งอื่นก็ดี สถาบันการเงินจะนำไปลงทุนเพื่อให้เกิดดอกออกผลแก่กิจการอาจกล่าวได้ว่ารายได้ของสถาบันการเงินจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถในการระดมทุนด้วยเช่นกัน ยิ่งระดมทุนได้มากเท่าใดก็จะยิ่งหารายได้โดยการนำไปลงทุนหรือออกให้กู้เพื่อหากำไรได้มากเท่านั้น เพราะกำไรที่บริษัทจะได้รับเกิดจากผลต่างของดอกเบี้ยจ่ายกับดอกเบี้ยรับหรือเกิดจากรายจ่ายกับรายได้รับเข้า ดังนั้น สถาบันการเงินจำเป็นต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจำนวนมากและหลาย ๆ แหล่งสำหรับบริษัทเครดิตฟองซีเออร์นั้น ปัญหาแหล่งเงินทุนเกิดเนื่องมาจาก

- 1.1 ความไม่คล่องตัวในการระดมทุนจากประชาชนทั่วไป
- 1.2 แหล่งเงินทุนอยู่ในวงจำกัด

1.1 ความไม่คล่องตัวในการระดมทุนจากประชาชนทั่วไป ซึ่งมีผลมาจาก

ก. ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบริษัทเครดิตฟองซีเออร์ยังมีไม่มากพอ

ประชาชนทั่วไปส่วนมากไม่เข้าใจว่าบริษัทเครดิตฟองซีเออร์ คือ บริษัทที่มีลักษณะการดำเนินงานอย่างไร หรือประกอบกิจการอะไร เหตุผลหนึ่งที่เป็นเช่นนี้เพราะคำว่า เครดิตฟองซีเออร์ (credit foncier) ซึ่งเป็นคำในภาษาฝรั่งเศส กฎหมายกำหนดให้บริษัทเครดิตฟองซีเออร์ต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า "บริษัทเครดิตฟองซีเออร์" นำหน้า และ "จำกัด" ต่อท้าย การนำคำว่า "เครดิตฟองซีเออร์" มาใช้ทับศัพท์เช่นนี้ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจเพราะไม่มีความหมายเป็นภาษาไทยที่พูดแล้ว เข้าใจความหมายได้ทันที เหมือนกับคำว่า ธนาคาร บริษัทเงินทุนหรือบริษัทหลักทรัพย์ เป็นต้น ประชาชนต้องศึกษาหาความรู้ความเข้าใจเอาเองจึงจะรู้และเข้าใจ บริษัทเครดิตฟองซีเออร์ นับเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่จะระดมทุนจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง เพราะกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้ความรู้ความเข้าใจเรื่องธนาคารเงินมีไม่มากนัก สลัดเงินการเงนที่เขารู้สึกดีกว่าเพื่อนก็คือ ธนาคาร เมื่อประชาชนไม่รู้จัก เครดิตฟองซีเออร์ดีพอก็จะไม่ออมเงินกับเครดิตฟองซีเออร์ เพราะโดยธรรมดาแล้วบุคคลโดยทั่วไปจะออมเงินซึ่งเป็นสิ่งที่ตนหวงแหนไว้กับสถาบันการเงนที่ตนไว้วางใจ ด้วยเหตุนี้ทำให้บริษัทเครดิตฟองซีเออร์เสียลูกค้าเหล่านี้ไปอย่างน่าเสียดาย ทั้งที่บริษัทเครดิตฟองซีเออร์เป็นบริษัทที่มีความมั่นคงบริษัทหนึ่ง คือ มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท มีเงินสำรองตามกฎหมายอยู่ในความควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างใกล้ชิดและรัดกุม เป็นต้น และที่สำคัญกว่าสถาบันการเงนอื่นก็คือ การปล่อยเงินให้กู้ทุกบาททุกสตางค์ของบริษัทเครดิตฟองซีเออร์ทุกครั้งจะต้องมีอสังหาริมทรัพย์จำนอง ซึ่งถือเป็นหลักประกันที่มั่นคงอย่างหนึ่งต่อความปลอดภัยในเงินออมของประชาชน ทางด้านผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมทรัพย์ไว้กับเครดิตฟองซีเออร์ก็อยู่ในอัตราสูงคือ 12% - 15% ต่อปี ซึ่งมากกว่าธนาคาร

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในปัจจุบัน จำนวนผู้ออมเงินกับบริษัทเครดิตฟองซีเออร์ส่วนมากเกิดจากการชักชวน หรือการบอกกันแบบปากต่อปากของบุคคลในบริษัท ซึ่งอาจจะรู้จักกันเป็นส่วนตัวหรือเป็นผู้ที่เคยติดต่อธุรกิจกันมาก่อน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการระดมทุนของบริษัทเครดิตฟองซีเออร์ในรูปของการขายตั๋วสัญญาใช้เงินจึงอยู่ในวงแคบกว่าธนาคาร หรือบริษัทเงินทุน ซึ่งเป็นที่รู้จักดีของประชาชน

๒. การกำหนดวงเงินขั้นต่ำ 2,000 บาท อายุการไถ่ถอนคืน 3 ปี ปัญหาที่เกิดขึ้นในการระดมทุนโดยขายตั๋วสัญญาใช้เงินคือ การกำหนดอัตราวงเงินขั้นต่ำ 2,000 บาท นับเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูงสำหรับผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง โดยปกติแล้วเงินที่บุคคลจะออมคือ เงินส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วบุคคลจะเก็บเงินจำนวนหนึ่งของเขามาออมไว้ใช้เมื่อเกิดความจำเป็นในอนาคต เช่น เพื่อการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย หรือเก็บไว้เพื่อการศึกษาของบุตรหลาน เป็นต้น สำหรับผู้มีรายได้น้อย เงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายสุทธิ 2,000 บาทขึ้นไปถือว่าเป็นเงินออมก้อนใหญ่พอสมควรบางรายอาจต้องใช้เวลานานกว่าจะเก็บได้ และยิ่งถ้าเงินมีระยะเวลาจนถึง 3 ปีด้วย ทำให้ผู้ซื้อตั๋วเงินไม่แน่ใจว่าในระหว่างนั้นจะต้องการเงินหรือไม่ หากเกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินในขณะที่ตัวยังไม่ครบกำหนดเขาจะทำอย่างไร การที่ตั๋วเงินมีอายุยาวนานทำให้ไม่คล่องตัวและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ เช่น ไม่สามารถนำไปค้าประกันได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีผู้สนใจจะออมเงินไว้กับบริษัทเครดิตฟองซิเอร์น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลางจะหันไปสนใจออมเงินไว้กับธนาคารมากกว่า เพราะไม่กำหนดวงเงินขั้นต่ำ หรือบางประเภทกำหนดก็ไม่สูงเกินไปอยู่ในขั้นปฏิบัติได้ เช่น ผูกอย่างต่ำครั้งละ 200 หรือ 500 เป็นต้น และสามารถถอนได้ตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องจากเงินออมทุกบาทที่เขาออมไว้มีค่ามากและวัตถุประสงค์ในการออมส่วนใหญ่ก็เพื่อไว้ใช้เมื่อเกิดความจำเป็น

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้วก็เกิดจากการที่คนทั่วไปยังไม่ไว้วางใจธุรกิจประเภทนี้ บริษัทต้องรักษาสภาพคล่องไว้สูงมากทำให้การระดมทุนด้วยวิธีนี้ทำได้ยาก บริษัทจึงมักหันไปใช้วิธีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่นด้วยอีกทางหนึ่ง

1.2 แหล่งเงินทุนมีวงเงินที่จำกัด แหล่งเงินทุนของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์มีอยู่ 3 แหล่งที่สำคัญ ๆ คือ

1. จากประชาชนทั่วไป
2. จากนิติบุคคล
3. จากสถาบันการเงินอื่น

ทั้ง 3 แห่งดังกล่าวนี้มีวงเงินที่จำกัดไม่มากนัก เงินที่ได้จากประชาชนทั่วไปได้รับโดย
 ขยายตัวสัญญาใช้เงิน ส่วนนิติบุคคลและจากสถาบันการเงินอื่นได้รับโดยการกู้ยืมทำ O/D (เงินเบิกเกิน
 บัญชี) และได้จากการขยายตัวสัญญาใช้เงินบางส่วน เนื่องจากยังเป็นสถาบันการเงินที่ค่อนข้างใหม่ใน
 ลายตาของคนทั่วไปจึงไม่ได้รับความไว้วางใจให้กู้ยืมมากเท่าที่ควรทั้งที่เป็นสถาบันการเงินที่มั่นคง
 สถาบันหนึ่ง

2. ปัญหาด้านกฎหมาย

2.1 กฎหมายใหม่ออกมากำหนดห้ามไม่ให้บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ทำการให้เข้าซื้อ
 ความไม่แน่นอนของกฎหมายทำให้บริษัทส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงขอบเขตของการประ อบธุรกิจโดย
 แน่ชัดว่าทำอะไรได้หรือไม่บ้าง ทั้งนี้เนื่องมาจากความบกพร่องของการออกกฎหมายที่ไม่รัดกุม
 (พว.58) เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายใหม่ในปี 2522 การแก้ไขผิดไปจากเดิมมากทำให้กระทบกระเทือน
 แก่บริษัทเครดิตฟองซิเอร์เฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทที่เคยทำคดีสรร และมีการให้เข้าซื้อมาก่อน ซึ่งถือว่าเป็น
 บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ส่วนมาก บริษัทเหล่านี้จะต้องงดทำการให้เข้าซื้อทั้งที่ยังมีโครงการ เก่าที่เคย
 ทำมาก่อนการเปลี่ยนแปลงกฎหมายอยู่จำนวนมาก คือ ถืออสังหาริมทรัพย์ประเภทบ้านและที่ดินไว้มาก
 เมื่อกฎหมายห้ามให้ทำเข้าซื้อ เช่นมีโครงการ ที่เคยทำอยู่ต้องประสบปัญหาไม่มีเงินพัฒนาโครงการ
 และมีผลทำให้โครงการขายไม่ออก เมื่อโครงการ ขายไม่ได้ทำให้เงินของบริษัทจมอยู่ในอสังหาริมทรัพย์
 ที่บริษัทมีอยู่ ยิ่งไปกว่านั้นข้อกำหนดของกฎหมายยังให้บริษัทรับจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวนั้นออก
 โดยเร็ว นับเป็นภาระหนักแก่ผู้ประกอบการอย่างยิ่ง เพราะที่ดินและบ้านไม่ใช่สินค้าที่มีความคล่องตัว
 ในการขายสูง

ปัญหาในข้อนี้ต้องถือว่าเป็นความบกพร่องของผู้ออกกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะ
 ตามมา ในเมื่อบริษัทเครดิตฟองซิเอร์เหล่านี้เคยทำคดีสรรและให้เข้าซื้อมาก่อน รัฐบาลเองก็ทราบ
 ว่าเขาทำอยู่และยังอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นบริษัทเครดิตฟองซิเอร์มาภายหลังไม่อนุญาตให้บริษัท
 เหล่านี้ทำเข้าซื้อและคดีสรร ความบกพร่องของกฎหมาย (พว.58) อยู่ตรงที่ออกกฎหมายมาแล้ว
 จึงรู้ว่าการให้บริษัททำเข้าซื้อถือว่าเป็นการเสี่ยงต่อประชาชน ผู้ออมทรัพย์ไว้กับบริษัท จึงมาแก้ไข
 กฎหมายใหม่ในปี 2522 โดยหวังจะให้บริษัทเครดิตฟองซิเอร์เปลี่ยนรูปแบบจากการทำคดีสรรมา
 เป็นสถาบันการเงินอย่างเต็มตัว ปัญหาที่ตามมาอีกคือ ความไม่ถนัดหรือไม่ชำนาญในการดำเนินธุรกิจ

ให้เป็นสถาบันการเงินของบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ที่มีภูมิหลังมาจากบริษัทจัดสรรที่ดิน

อนึ่ง บริษัท เครดิตฟองซิเอร์ที่ไม่เคยทำจัดสรรมาก่อนจะไม่เดือดร้อนกับปัญหาที่กล่าว ซึ่งมีอยู่ไม่กับบริษัท

2.2 ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน (Use and Source of fund) เงินที่ระดมได้จากประชาชน บริษัทจะนำออกไปโดยการให้กู้ยืมหรือซื้อฝากเท่านั้น จะนำไปใช้อย่างอื่นไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้บริษัทขาดเงินในการพัฒนาโครงการหมู่บ้านจัดสรรมากยิ่งขึ้น เพราะจะนำเงินที่ระดมจากประชาชนมาพัฒนาโครงการ ซึ่งอยู่เหนือก่อนไม่ได้ ทั้งที่โครงการของบริษัททำมาก่อนที่กฎหมายใหม่จะออก ปัญหาที่ตามมาอีกปัญหาหนึ่ง คือ เกิดความยุ่งยากในทางจากรูปแบบบัญชี เนื่องจากเคยทำจัดสรรและให้เข้าซื้อมาก่อนรูปแบบของบัญชีก็เป็นรูปแบบของบริษัทจัดสรร ปัจจุบันจะต้องทำในรูปของสถาบันการเงินแบบบัญชีจะต้องเปลี่ยนไป แต่การเปลี่ยนแปลงของบริษัทจะเปลี่ยนจากจัดสรรมาเป็นสถาบันการเงินโดยทันทีย่อมเป็นไปได้ ดังนั้นความคาบเกี่ยวระหว่างบริษัทจัดสรรกับสถาบันการเงินจึงเกิดขึ้นในบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ ทำให้มีลักษณะเป็นลูกผสมในระยะแรกของการเปลี่ยนแปลงปัญหาในทางบัญชีมีมาก ทั้งนี้เพราะรัฐไม่กำหนดให้แน่ชัดว่า จ้องการให้ลงรายการอะไรบ้าง บริษัท เครดิตฟองซิเอร์ไม่สามารถจัดระบบบัญชีให้ตรงตามความต้องการของธนาคารแห่งประเทศไทยได้ เหตุผลหนึ่งคือทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทจัดสรรย่อมแตกต่างกับทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทที่เป็นสถาบันการเงิน บริษัท เครดิตฟองซิเอร์ส่วนมากยังไม่เป็นสถาบันการเงินอย่างเต็มตัว บางส่วนยังทำโครงการจัดสรรที่ค้างอยู่

3. ปัญหาในการประกอบการ

1. ปัญหาการแปรสภาพบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ให้เป็นบริษัทมหาชน มาตรา 83

แห่งพระราชบัญญัติ บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521 บริษัท เงินทุน หรือบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ เงินทุนหรือธุรกิจ เครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือศาลูกแห่งสาธารณชนอยู่แล้ว ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อไปได้ และถ้าบริษัท เงินทุนหรือบริษัท เครดิตฟองซิเอร์นั้นได้ออกหุ้นไว้แล้วซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา 16

และหรือมีผู้ถือหุ้นซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา 17 วรรคหนึ่ง ให้บริษัท เงินทุนหรือบริษัท เครดิตฟองซิเอร์
นั้นดำเนินการแก้ไขเสียให้ถูกต้องตามมาตรา 16 หรือมาตรา 17 วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณีภายในเจ็ดปี
นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยต้องดำเนินการตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องดำเนินการให้มี
ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้าน โดยผู้ถือหุ้นดังกล่าวต้องถือหุ้นรวมกันเป็น
จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(2) ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องดำเนินการให้มี
ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้าน โดยผู้ถือหุ้นดังกล่าวต้องถือหุ้นรวมกัน
เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(3) ภายในเจ็ดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต้องดำเนินการให้มี
ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยราย โดยผู้ถือหุ้นดังกล่าวต้องถือหุ้นรวมกันเป็น
จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (1), (2) หรือ (3) ถ้ามีเหตุจำเป็นและสมควร
รัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาให้ก็ได้ในการขยายระยะเวลาดังกล่าว รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ
ก็ได้

มาตรา 84 ภายในเจ็ดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรี
ขยายให้ตามมาตรา 83 หากบริษัท เงินทุนหรือบริษัท เครดิตฟองซิเอร์ใดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ
เงินทุนหรือธุรกิจ เครดิตฟองซิเอร์อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ประสงค์จะเพิ่มทุนโดยการ
ออกหุ้นใหม่ ถ้าบริษัท เงินทุนหรือบริษัท เครดิตฟองซิเอร์นั้นยังมิได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ให้
บริษัท เงินทุนหรือบริษัท เครดิตฟองซิเอร์นั้นดำเนินการออกหนังสือขออนุญาตให้ประชาชนเข้าซื้อหุ้นได้ ใน
การออกหนังสือขออนุญาตดังกล่าว ให้มีบทบัญญัติว่าด้วยหนังสือขออนุญาตเพิ่มทุนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท
มหาชนจำกัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม¹

¹ "พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521" ราชกิจจานุเบกษา

จากข้อกำหนดของกฎหมายข้างต้นดังกล่าว ในอนาคตบริษัทเครดิตฟองซิเอร์จะต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ส่วนมากมีผู้ถือหุ้นใหญ่เพียงไม่กี่ราย และไม่ประสงค์จะแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน บริษัทเหล่านี้มักไม่เต็มใจจะขายหุ้นส่วนของตนให้แก่บุคคลภายนอก เนื่องจากผู้ถือหุ้นเดิมต้องการมีอำนาจควบคุม บริษัทเมื่อผู้ถือหุ้นเดิมขายหุ้นออกไปมากเท่าใด อำนาจการควบคุมของเขาก็มีน้อยลงเท่านั้น และในขณะเดียวกันบริษัทก็มีการระดมแสดงข้อเท็จจริง หรือเปิดเผยตัวเลขทางบัญชีต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น แต่ในกรณีของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่เพียงไม่กี่ราย การบริหารงานหรือการหลีกเลี่ยงข้อกำหนดต่าง ๆ ของกฎหมาย กระทำได้ง่ายกว่ามาก การเปิดโอกาสให้ผู้อื่น เข้าร่วมด้วยลักษณะนี้เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารเดิมที่เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ลดความสนใจที่จะดำเนินงานอย่างจริงจังลง เพราะถือว่าผู้อื่นเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียด้วย

ลักษณะบริษัทมหาชนจำกัด

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521 ได้กำหนดคุณสมบัติของบริษัทมหาชนจำกัด ไว้ในมาตรา 15 ซึ่งบัญญัติว่า "บริษัทซึ่งมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 100 คน รวมทั้งนิติบุคคล (ถ้ามี) โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ

ในจำนวนผู้ถือหุ้นดังกล่าวตามวรรค 1 ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาคนหนึ่งถือหุ้นไม่เกินร้อยละยี่สิบหก (0.6%) ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ (50%) ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ส่วนผู้ถือหุ้นที่เหลือ (ถ้ามี) รายหนึ่ง ๆ ให้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด

ในการนับจำนวนผู้ถือหุ้นในกรณีนี้ที่ถือหุ้นรวมกัน ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนหุ้นที่ถือ ให้นับจำนวนผู้ถือหุ้นเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นมากกว่าจำนวนหุ้นที่ถือให้นับจำนวนหุ้นที่ถือเป็นเกณฑ์ แต่ทั้งนี้เมื่อได้นับผู้ถือหุ้นรายใดในกรณีใดแล้ว ห้ามมิให้นับผู้ถือหุ้นรายนั้นซ้ำอีก

ฉะนั้นอาจแยกลักษณะของบริษัทยาสูบสำคัญได้ดังนี้

1. มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปโดยต้องมีผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลธรรมดาคนหนึ่ง ๆ ต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.6 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด
2. ผู้ถือหุ้นดังกล่าวในข้อ 1 ต้องถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด
3. ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ
4. ต้องแบ่งหุ้นเป็นหุ้น ๆ มูลค่าหุ้นละเท่า ๆ กันอย่างต่ำไม่น้อยกว่า 20 บาทอย่างสูงไม่เกิน 100 บาท
5. คุณสมบัติของผู้ถือหุ้นไม่ เป็นสาระสำคัญ

2. ปัญหาขอบเขตของการประกอบการ บริษัท เครดิทฟองซี เออร์ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงขอบเขตของการประกอบธุรกิจโดยแน่ชัดว่าทำอะไรได้หรือไม่ได้บ้าง ทั้งนี้เนื่องจากความไม่แน่นอนและความไม่รัดกุมของกฎหมาย ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีความคิดหรือตัดสินใจไปคนละอย่าง อย่างเช่นในยี่วงประกาศใช้ ปีว.58 ธุรกิจ เครดิทฟองซี เออร์สมัยนั้นไม่สนใจระดมทุนจากประชาชนมากนัก บางรายไม่ทำเลยเพราะคิดว่าทำไม่ได้ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บริษัทประกอบการไปตามความเข้าใจและความถนัดของแต่ละบริษัท ซึ่งต่างกันไป ทำให้ไม่ เป็นระบบเดียวกัน เพราะขาดแนวทางการปฏิบัติที่เหมือนกัน และเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามาควบคุมแทนกระทรวงการคลัง (ภายหลังใช้ พ.ร.บ. ปี 2522) จึงทำให้เกิดปัญหาระหว่างผู้ควบคุมกับผู้ถูกควบคุม เพราะบริษัท เครดิทฟองซี เออร์หลาย มิได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการจึงเกิดปัญหาที่จะต้องปรับปรุงการประกอบการกันใหม่ เพื่อให้สอดคล้องต้องกันทั้งสองฝ่าย

3. ปัญหาการขาดแคลนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจ เครดิทฟองซี เออร์ไม่สามารถก้าวสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว การขาดแคลนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานด้านนี้ เป็นปัญหาหนักของธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ควบคุมและบริษัทผู้ประกอบการในขณะเดียวกัน เพราะถ้าบริหารกิจการโดยไม่มีประสบการณ์หรือความรู้ความสามารถแล้ว ผลที่ได้รับออกมาอาจไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้การเจริญเติบโตของกิจการ เป็นไปได้ช้าหรือหยุดยั้งในบางราย